

[Bjørn Elmquist]

kredse, som følger forholdene i Tyrkiet, er opstået visse misforståelser, mener jeg nok, måske også på grund af udbredt brug – misbrug kan man måske sige – fra officelt tyrkisk hold af det, som er sket for Menneskerettighedskommissionen i Strasbourg.

Jeg synes, det var godt så klart at høre udenrigsministeren fastslå, at det er i februar 1987, Danmark sammen med de 4 andre klagerlande vil tage endelig stilling til en eventuel genindbringelse for Menneskerettighedskommissionen af Tyrkietsagen i lyset af den rapport, som Menneskerettighedskommissionen vil komme med inden da.

Jeg synes, der er anledning til her i starten også at fastslå, hvordan sagen i sin tid kom for Menneskerettighedskommissionen. Vi havde en anden regering, da sagen blev bragt op, en socialdemokratisk regering, og jeg kan huske, at vi, der sad i den danske Europarådslegation, rettede henvendelse til den daværende udenrigsminister for at høre, om ikke der var en idé i, at Danmark – den danske regering – tog initiativ til sammen med andre lande, som havde været på banen dengang med Grækenland, at rejse sagen.

Vi fik en klar og ærlig melding tilbage om, at det nok var en god idé, om vi kunne prøve at samle et flertal i den parlamentariske forsamling i Europarådet, der opfordrede medlemslandene til at gøre noget sådant. Det gjorde vi så, og der var et pænt og stort flertal, som stod bag denne opfordring. Så agerede daværende udenrigsminister Kjeld Olesen på regeringens vegne og var med til sammen de 4 andre klagerlande at indbringe Tyrkiet for Menneskerettighedskommissionen.

Jeg synes også, at det, som udenrigsministeren forklarede om forligets indhold, er meget realistisk. Der er ingen tvivl om, at der er mange – og jeg hører til dem – som godt kunne stille nogle andre, mere ideelle krav til indholdet af den foreløbige venskabelige overenskomst, som det hedder, specielt på amnestiområdet, nogle mere faste forpligtelser, men igen: der var tale om en realistisk holdning, der var tale om, at de 5 klagerlande kunne fremtræde som en enhed, og jeg har forstået, at der har været nok så nære kontakter disse 5 lande imellem, før man nåede frem til, hvad der præcis skulle stå i forliget. Dertil kommer jo også, at Tyrkiet skulle med, Tyrkiet skulle påtage sig nogle

konkrete forpligtelser, for at man kunne få dem med på holdet.

Situationen i Tyrkiet i dag vil jeg karakterisere i 2 sætninger: jeg hører til dem, der mener, at der er indtruffet en række forbedringer. Det fremgår i og for sig også af de bemærkninger, som VS har lavet. Der står et sted: »Dagspressen i Tyrkiet beretter således åbenlyst om de fortsatte krænkelser af menneskerettighederne.« Noget sådant var utænkeligt for 2 eller 1½ år siden, og i dag sker det gang på gang.

Pressefriheden er noget af det, der hurtigst er forbedret, og også med hensyn til den politiske frihed, de politiske partier og den politiske meningsdannelse er der sket helt klare fremskridt.

På menneskerettighedsområdet i øvrigt, hvad indsatsen mod torturen og for amnestien angår, ligger det noget tungere, men jeg håber, at den midlertidige forligsordning kan bringe det videre frem.

Indsatsen i Europarådet, som hr. Erik Holst omtalte, kan jeg ikke nå at bruge mange ord på nu, tiden rinder, men jeg vil sige, at de skillelinjer, som hr. Erik Holst nævnte i sit indlæg, da han sagde, at der var borgerlige, der ligesom udenrigsministeren godt ville stryge Tyrkiet med hårene, må jeg anholde – både det, at udenrigsministeren mener, vi skal stryge tyrkerne med hårene, og at skillelinjerne skulle have gået sådan i den parlamentariske forsamling i Europarådet. Det er ikke rigtigt, synes jeg. Der er mange af dem, man ville kalde borgerlige politikere, fra de nordiske lande, som stemte for en skarp og kritisk holdning over for Tyrkiet, ligesom der var medlemmer af den socialistiske gruppe, der kommer fra andre lande, som bestemt ikke var nær så kritisk indstillet som vi. Sådan var forholdene dér.

Lad mig slutte med at sige, at vi kan ikke støtte beslutningsforslaget, som foreligger her. Der står noget om en aktiv indsats, men det skal vel læses som en mere aktiv indsats, og vi synes, at som indsatsen er i øjeblikket, også fra regeringens side, er den fuldt forsvarelig.

Pelle Voigt (SF):

SF kan støtte venstresocialisternes forslag til folketingsbeslutning om en aktiv indsats imod diktaturet i Tyrkiet. Ligesom forslags-